

ДЖОН МАРРС

ПАСАЖИРИ

the
passengers

JOHN MARRS

ДЖОН МАРРС

ПАСАЖИРИ

З АНГЛІЙСЬКОЇ ПЕРЕКЛАЛА ОЛЕНА БАЛЕРА

Київ
BOOKCHEF
2022

ВІДГУКИ ЧИТАЧІВ ПРО РОМАН «ПАСАЖИРИ»

Я була захоплена від самого початку — у сюжеті так багато вивертів і поворотів, більшість з яких я не змогла передбачити.

Мелані, *Netgalley*

Захопливе читання, яке бере вас у полон і не відпускає, не даючи вам спати, навіть коли вже дуже пізній час.

Жизель, *Netgalley*

Я не могла відірватися від цієї книги — щоразу, коли я читаю книгу Джона Маррса, мене захоплює від самого початку, а сюжетні повороти подібні до американських гірок.

Еймі, *Netgalley*

Одна з найзахопливіших книг, що я читав цього року.

Люк, *Netgalley*

Маррс — надзвичайно талановитий автор, який вміє створювати такі майбутні світи, які є цілком вірогідними, а відтак — жаскими. Просто блискуче!

Кейт, *Netgalley*

Моє серце й досі б'ється, коли згадую,
наскільки неймовірно закручено сюжет роману.

Читається на одному диханні.

Сара, *Netgalley*

Дуже розумна, оригінальна концепція з безліччю
поворотів і сюжетних ліній. Захоплива, цікава книга,
не схожа на жодну з тих, які я читав раніше.

Нікола, *Netgalley*

Блискуче й майстерно написано — у книзі багато
таких поворотів і вивертів, що змушують нас губитися
в здогадках аж до останньої сторінки.

Грета, *Netgalley*

Надзвичайно цікава книга, її неможливо
відкласти, не дочитавши до кінця.

Мішель, *Netgalley*

*Присвячую Бріджит Дрісколл,
1851–1896*

ПРОЛОГ

НОВИНИ
**ВЕЛИКОЇ
БРИТАНІЇ**

Новини Великої Британії

Палата лордів одностайно проголосувала за впровадження безпілотних транспортних засобів на дорогах Великої Британії впродовж п'яти років. Протягом десятиліття передбачено повністю заборонити використання неавтономних транспортних засобів.

ЧАСТИНА 1

Розділ 1

< Нотатки

1. Запрограмувати машину до офісу Бена.
2. Використати застосунок Uber з гостьовим обліковим записом. Справжнє ім'я не використовувати.
3. Сісти до автомобіля на парковці Бена, поїхати на роботу.
4. Почати надсилати повідомлення Бену до півдня.
5. Подзвонити його керівникові десь опівдні.

КЛЕР АРДЕН

Щойно зачинилися вхідні двері, машина вмить припаркувалась біля будинку Клер Арден, чекаючи на неї.

Клер затрималася на ґанку, перечитуючи записи, зроблені на своєму телефоні, допоки не почула тихеньке біп-біп-біп, коли будинок поставив себе на сигналізацію. Вона крадькома поглянула на замиську садибу, одну з багатьох дуже схожих у Пітерборо. Сундрадж з двадцять сьомого будинку був єдиним сусідом, що перебував надворі. Він спрямовував свою галасливу молоду родину до невеликого фургона, неначе фермер, що намагається перегнати овець з одного поля на інше. Помітивши Клер, сусід привітався з нею напівусмішкою і таким самим половинчастим помахом руки. Вона відповіла йому так само.

Клер пригадала вечірку з нагоди п'ятнадцятої річниці подружнього життя Сундраджа та його дружини Шібон, що відбулась минулої весни. Вони відзначили цю подію з барбекю, запросивши майже всю вулицю. Вже напідпитку, Сундрадж знайшов час загнати Клер до кута у ванній внизу і зауважив: якщо вона та її чоловік Бен одного дня забажають запросити до своєї спальні третю особу, він готовий до пропозицій.

Клер чемно відмовилась, і він запанікував, благаючи її не розповідати Шібон. Вона пообіцяла не розповідати й дотримала слова, не сказавши навіть Бену. Клер ладна була заприсягтися, що у кожної людини з її вулиці є принаймні один секрет, який вона приховує від решти світу, зокрема й у неї самої. Особливо у неї.

Коли машина Сундраджа вислизнула з тупика, Клер кілька разів глибоко вдихнула, щоб заспокоїтись, і стривожено поглянула на свою автівку. Минуло вже три тижні відтоді, як Бен підписав договір оренди, а вона все ще намагається опанувати численні нові функції. Найбільша відмінність її нової машини від попереднього транспортного засобу полягала у тому, що автівка не містила керма, педалей і опції переходу на ручне керування. Машина була абсолютно безпіотною, і це лякало Клер.

Вони зачаровано спостерігали за приїздом машини, коли та доправилась до їхнього будинку і припаркувалась на під'їзній доріжці. Відчуваючи неспокій і несприйняття Клер, Бен запевнив її, що будь-хто може керувати цим автомобілем, навіть вона, і що машина досить «дурнестійка». Щойно вони персоналізували свої налаштування за допомогою застосунку, Клер зіщулила очі й штурхонула чоловіка в руку. Бен заперечив, що зовсім не мав на увазі, нібито саме вона дурепа.

— Мені не подобається, коли я не контролюю ситуацію, — сказала Клер Бену під час їхньої першої поїздки до лікаря. Вона схопилася за сидіння, коли машина позначила поворот і обігнала іншу автівку за власним бажанням.

— Це тому, що ти схиблена на контролі, — відказав їй чоловік. — Тобі треба навчитися довіряти речам, що тобі не підпорядковуються. До того ж страховка майже нічого не коштує, а нам треба починати заощаджувати гроші, чи не так?

Клер неохоче кивнула. Як людина, уважна до деталей, Бен витратив чимало часу та зусиль, обираючи транспортний засіб з огляду на мінливі обставини їхньої сім'ї. І після кількох пекельних місяців Клер була рада, що він знову повернувся до свого звичного стану. Бен намагався залучити дружину до цього процесу, пропонуючи їй вибрати колір покриття машини та тканину для обшивки сидіння. Однак вона відкинула чоловікові слова як жіночоненависницьки, оскільки він зауважив, що придбання автомобіля — це «чоловіча справа», а естетика — це усе, на чому вона спроможна розумітися. В останні кілька днів Клер частенько могла накинутися на Бена, хоча той зовсім нічим не завинив, і одразу ж про це шкодувала. Однак це не заважало Клер повторювати все знову, і вона боялась, що її затаєна образа на чоловіка спливе на поверхню.

Клер на мить затримала погляд на задній частині машини, аж раптом тупе штурхання в нирку відвернуло її від думок.

— Доброго ранку, — прошепотіла вона і погладила свій великий опуклий живіт. Крихітка Тейт вперше виявив свою присутність того ранку. Батьки дали малякові це прізвисько після того, як акушерка повідомила їм, що він важить приблизно фунт, так само як і мішок цукру фірми «Тейт і Лайл». Однак жартівливе прізвисько прижилося, і вони почали замислюватись про нього серйозно.

Якщо усе йтиме за планом, через два місяці Клер вперше стане матір'ю. Лікар Беркло попереджав її, що з таким високим кров'яним тиском необхідно уникати стресу. Та це було легше сказати, ніж виконати. А за останні кілька годин це стало взагалі неможливо.

— Ти впорасься, — промовила Клер вголос, відчиняючи дверцята машини. Вона поклала сумочку на переднє праве сидіння, а потім, задкуючи, сіла до

автівки. Її живіт почав випирати значно раніше, ніж у подруг, коли ті були вагітними, і часом жінці здавалося, ніби вона виношує маленьке слоненя. Тіло Клер постійно суперечило само собі — деякі його частини обвисали, а інші, здавалося, ось-ось вибухнуть.

Жінка натиснула кнопку, щоб зачинити двері автівки, і повернула голову для сканування сітківки ока. Швидко оглянувши себе, Клер помітила, що її блакитні очі облямовані рожево-білим обідком, а довкруг них виднілися темні кола, яких не приховав макіяж. Того ранку Клер не розчесала свою біляву чілку, тому вона вільно спадала на брови.

Щойно сканування підтвердило, що Клер — зареєстрована Пасажирка, електродвигун беззвучно завівся, а центральна консоль та операційна система приладової панелі засвітилися білим і синім кольорами.

— Бенова робота, — промовила вона, і на екрані з'явилась тривимірна карта, де було позначено шлях від її будинку до офісу чоловіка в кількох милях від міста.

Щойно машина вирушила, Клер аж підскочила, коли з колонок без попередження залунав плейліст рок-хітів 1990-х років. Вона ненавиділа жахливий смак Бена у музиці, а також гучність із якою він її слухав. Однак їй ще треба розібратися, як відключити автоматичний список відтворення та скласти власний плейліст. Потім, коли зазвучала стара пісня групи Arctic Monkeys, яку дуже любив Бен, Клер не змогла стримати сліз. Він знав напам'ять кожне її слово.

— Навіщо ти так вчинив з нами? — прошепотіла вона. — Чому саме зраз?

Клер витерла долонями очі та щоки, вимкнула музику і залишилась у страхітливій тиші, тоді як машина продовжувала подорож. Вона знову пробігла очима список справ; їй потрібно було так багато

встигнути до обіду, аби все вдалося. Вона постійно нагадувала собі, що вчиняє так з поважних причин; що усе це заради Тейта. І як би сильно Клер не жаждала зустрічі з малюком, якась крихітна часточка її все ж воліла, аби він назавжди залишався у безпеці всередині неї, де вона могла б і надалі захищати його від жорстокого світу.

Клер поглянула крізь лобову шибку саме тієї миті, коли машина несподівано звернула праворуч, а не ліворуч, тобто в протилежному напрямку від офісу Бена на околиці Пітерборо. Клер зіщулилась, розглядаючи карту маршруту в навігаційній системі, впевнена, що правильно її запрограмувала. Потім вона згадала, як Бен розповідав їй, що іноді безпілотні автомобілі їдуть альтернативними маршрутами, якщо знають про затори попереду. Клер сподівалась, що це не набагато збільшить час подорожі. Що швидше вона залишить цю автівку, то краще.

Раптом консоль згасла. Після недовгого вагання Клер почала тицяти у неї пальцями, натискаючи випадкові значки і сподіваючись знайти спосіб перезавантажити її, але безрезультатно.

— Чорт забирай, — пробурмотіла вона. Це ж треба, щоб з усіх днів саме сьогодні опинитися всередині несправної автівки! Машина обрала інший маршрут, цього разу прямуючи по ковзкій дорозі до автостради, яка, як знала Клер, ще більше віддалить від місця призначення.

Клер стало моторошно.

— Що відбувається? — запитала вона, проклинаючи рішення Бена, який переконав її обрати машину без можливості ручного керування. Клер натискала дедалі більше кнопок, сподіваючись, що відбудеться бодай щось, і вона зможе відновити контроль, наказавши машині зупинитися.

— Запрограмовано альтернативний пункт призначення, — почувся м'який жіночий голос, в якому Клер упізнала операційну систему автомобіля. — Маршрут змінено. До обраного місця призначення дві години тридцять хвилин.

— Що? — вигукнула Клер. — Куди ми їдемо?

Коли машина зупинилась біля світлофорів, їй спало на думку, що це шанс утекти. Клер швидко відчепила ремінь безпеки й натиснула кнопку для відкриття дверей. Опинившись на вулиці, вона могла б сконцентруватися і переосмислити свій план. Клер розуміла, що, який би вихід не обрала, вона за жодних обставин не зможе залишити машину без нагляду. Проте дверцята були міцно зачинені. Знову і знову вона щосили штовхала їх, але вони не піддавались. Малюк знову копнув ногою.

— Все буде добре, все буде гаразд, — повторювала Клер, намагаючись переконати їх обох, що вона здатна знайти рішення.

Біля світлофора Клер повернула голову до машини поруч із нею і почала махати руками, щоб привернути увагу водія. Однак він був надто захоплений переглядом фільму на своєму смарт-екрані на лобовому склі. Вона махала все несамовитіше, допоки нарешті не перехопила його погляд. Водій повернув голову до Клер, але за якусь мить її шибки перетворились із прозорих на матові. Хтось встановив віддалений контроль конфіденційності, отже ніхто не міг бачити її відчаю.

Клер охопив страх, коли вона нарешті усвідомила, що відбувається: хтось інший контролює її машину.

— Доброго ранку, Клер — пролунав з динаміків чоловічий голос.

Клер мимоволі скрикнула. Голос був спокійним і розслабленим, майже доброзичливим, але однозначно небажаним.

— Можливо, ви звернули увагу, що більше не керуєте своїм транспортним засобом, — продовжував він. — Відтепер я визначаю ваш пункт призначення.

— Хто ви? — запитала Клер. — Чого ви хочете?

— Жодне з цих запитань наразі не має значення, — відказав голос. — Єдине, що вам потрібно знати на цей момент, це те, що за дві години тридцять хвилин, цілком ймовірно, ви помрете.

Розділ 2

 POUST MASTER	
НОМЕР БУДИНКУ:	інформація відсутня
НАЗВА ВУЛИЦІ:	інформація відсутня
ПОШТОВИЙ ІНДЕКС:	інформація відсутня
АЛЬТЕРНАТИВНІ ВІДОМОСТІ:	56.0006°N, 3.3884°W

ДЖУД ГАРРІСОН

Очі Джуда Гаррісона були прикуті до зарядного пристрою, що тягнувся від стіни й був закріплений у решітці радіатора його машини. Він не мав жодної гадки, як довго просидів у машині, дивлячись на зарядний пристрій, а також чим саме той привернув його увагу. Розуміючи, що він втратив будь-яке відчуття часу, Джуд перевіряв годинник на своїй приладовій панелі. Для того щоб не порушити свого розкладу, він мусив незабаром вирушати. Джуд кинув погляд на заряд батареї — до повного зарядження залишилося десять хвилин. Відстані, які йому доводилось долати, не вимагали повного заряду батареї, однак у випадках, коли заряд сягав менш ніж три чверті, Джуд починав нервувати.

Більшість транспортних засобів на стоянці біля супермаркету заряджаються значно розумнішими засобами, ніж його машина. Вони підзаряджались на ходу за допомогою зарядних пристроїв, вбудованих в асфальт перед світлофорами, на кругових перехрестях, в місцях для паркування і навіть в автокафе швидкого харчування. Джуд придбав свій безпілотний автомобіль на початку неймовірно розрекламованої урядом «дорожньої революції». Упродовж однієї ночі він перетворився із водія на Пасажира, тобто людину, в чиєму транспортному засобі відсутнє ручне керування. Усі рішення машина приймала самостійно. Порівняно з іншими автомобілями модель його машини вже застаріла і незабаром перестане автоматично завантажувати програмне забезпечення для керування, змушуючи Джуда модернізувати її. Йому пропонували різноманітне фінансове стимулювання для придбання досконалішої високотехнологічної моделі, але він відмовився. Безглуздо було б витратити гроші на те, що потрібне йому лише зрідка.

У Джуда гучно забурчав живіт, нагадуючи йому про те, що він також потребує їжі. Джуд знав, що мусить їсти, аби зберігати життєву енергію і протриматись до ранку, однак у нього не було апетиту, не хотілося навіть шоколадок, які він поклав до бічних кишень дорожньої сумки, що стояла на задньому сидінні. Вийшовши з машини, Джуд попрямував до супермаркету, але не до продовольчого відділу, а до вбиральні. Там він сховався до туалету, вимив руки та обличчя і висушив їх під нагінною сушаркою. Він вийняв з кишені одноразову зубну щітку, що містила пасту, яка починала пінитися, змішуючись зі слиною, і почав чистити зуби.

Різке світло від лампи над дзеркалом відблискувало від шкіри Джудової голови й підкреслювало, наскільки тонким стало його волосся навколо скронь. Відне-

давна він почав підстригати його, а не зачісувати так, щоб приховати залисини. Джуд пам'ятав, як батько попереджав їх із братом, що почав лисіти ще до свого тридцятиріччя, а він вдався у батька. Джудові друзі приймали ліки, аби зберегти своє волосся, проте він відкинув таку можливість разом з усіма популярними косметичними засобами. Джуд навіть не виправив два нижніх зуби, що похилились один до одного, внаслідок чого він завжди посміхався зі стуленими вустами.

То була найкраща частина тижня, відтоді, як він востаннє провів бритвою по обличчю, від чого його оливкова шкіра виглядала ще темнішою. Попри втому білки Джудових очей залишались яскравими, надаючи зеленим райдужкам кольору стиглих яблук. Приклавши долоні до футболки, Джуд провів пальцями по контуру живота і ребер. Помітивши, що впродовж останнього місяця втратив вагу, він вважав причиною стрес через усе те, що йому довелось організувати, аби цей день став успішним.

Джуд поглянув на годинник, аби перевірити час, забувши, що давно викинув його. Той годинник вимірював пульс і температуру Джуда, аби визначити рівень метаболізму, кров'яний тиск та поставити багато інших діагнозів, про які Джуд не бажав бути поінформованим. Немає потреби читати цифри на дисплеї, аби дізнатися, що рівень його стресу стрімко зростає.

Повернувшись до своєї машини та із задоволенням переконавшись, що батарея повністю заряджена, Джуд вимкнув зарядний пристрій і зробив перше із низки глибоких зітхань, перш ніж залізти всередину і повідомити операційну систему автомобіля, що активувалася голосом, про свій наступний пункт призначення.

Автомобіль почав петляти приміськими дорогами, не перевищуючи швидкості двадцять п'ять миль на годину, і Джуд згадав, як колись насолоджувався

власноручним контролем над своєю машиною. Він склав іспит для отримання водійських прав у свій сімнадцятий день народження і на той час вважав це найбільшим досягненням у світі, що давало йому омріяну свободу. Джуд отримав можливість за власним бажанням виїжджати за межі поселення, у якому народився і виріс. Більше не треба було покладатися на нерегулярний розклад руху автобусів, батьків чи старшого брата, щоб скласти власне уявлення про зовнішній світ. Джудові важко було змиритися з тим, що нинішні чотирнадцятирічні діти ставали Пасажирами вже абсолютно автономних транспортних засобів. Все це виглядало як обман.

Джуд іще пам'ятав ті часи, коли подібних доріг слід було уникати в такий вранішній час. У годину пік вони були заповнені машинами, що тулилися бампер до бампера. Нині ж автомобілі плавно ковзали вулицями, з'єднуючись між собою через мережу системи внутрішнього зв'язку з метою зменшення вузьких місць та заторів. Яку відразу він не відчував би до безпілотних автомобілів, все ж були певні переваги від володіння одним із них.

Більшу частину приладової панелі займали пристрій керування звуком і великий інтерактивний OLED-екран, на якому Джуд міг контролювати все, від вибору телевізійних програм до електронної пошти, соціальних мереж та матеріалів для читання. Він прогортав екран донизу, аж поки не знайшов синю папку з написом «Сімейні свята». Всередині він обрав папку «Греція», яка містила добірку відео. Джуд обрав запис із назвою «Ресторан» і натиснув кнопку відтворення.

Зображення за такої надвисокої роздільної здатності дисплея було настільки кришталево чистим, що здавалося, ніби Джуд і нині перебував там, закутавшись у теплий джемпер і умотивившись у шезлонгу на

терасі ресторану поруч зі Стефені, коли вони насолоджувались заходом сонця, що ховалося за безмежний обрій. Камера повільно рухалась зліва направо, охоплюючи бухту у формі півмісяця та безлюдні острови. Кілька хмаринок над ними виблискували блакитним і помаранчевим сяйвом, проте кидали тінь на острови.

— Бачиш той човен вдалині? — почув Джуд її запитання. — Там, за островом. Корма ледь помітна.

— О, так, тепер бачу, — вголос відповів Джуд, повторюючи колись записану фразу. Він знав їхню розмову напам'ять і самими губами промовив відповідь Стефені.

— Одного разу нам треба замовити подорож на навколосвітньому круїзному лайнері, — сказала вона. — Тоді ми зможемо проводити час на пенсії, милуючись заходом сонця з усіх океанів і на усіх континентах. Як тобі таке?

— Ідеально, — відказав Джуд. — Просто ідеально.

Лише в останні роки він усвідомив, що «ідеал» — то нереальна концепція.

Джуд закрив папку і запрограмував на екрані зниження температури. Весняний ранок виявився теплішим, аніж прогнозували синоптики. Однак дисплей вперто продовжував показувати двадцять сім градусів.

— Машино, — розпочав Джуд, не персоналізуючи операційну систему автомобіля, подібно більшості власникам, що давали їй ім'я, — увімкни кондиціонер.

Нічого не відбулося. Зазвичай автомобіль виконував будь-яке завдання, бо голос Джуда був єдиним, на розпізнавання якого машину було запрограмовано.

— Машино, — твердо повторив він, — виконай мое прохання.

І знову нічого не відбулось.

Вилявши збій програми, Джуд закасов рукава сорочки. Потім, вийнявши безпровідну клавіатуру з бічної кишені дверей, він увійшов до системи й почав

Кінець безкоштовного
уривку. Щоби читати
далі, придбайте, будь
ласка, повну версію
книги.